

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев1 3/2022
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Матковић Стефановић и Тајјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Велимир Лекић, адвокат у ..., против туженог Општина Стара Пазова, кога заступа Општинско правобранилаштво Стара Пазова као правног следбеника Дирекције за изградњу општине Стара Пазова јавног предузећа Стара Пазова, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1612/11 од 17.10.2011. године, у седници одржаној 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1612/11 од 17.10.2011. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П1 400/10 од 16.02.2011. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи, као незаконито, решење туженог Дирекција за изградњу општине Стара Пазова, јавно предузеће Стара Пазова, протоколирано код Дирекције под бр. ../09 од 17.02.2009. године, којим решењем је тужиоцу, који је по занимању дипломирани ... са седмим степеном стручне спреме, распоређен на ... пословима у сектору за ... послове, утврђен престанак радног односа са датумом 17.02.2009. године због престанка потребе за обављањем послова на којима запослени ради услед економских и организационих промена, те да се обавезе тужени да тужиоца пријави код надлежних фондова и да га распореди на неодређено време на месту руководиоца сектора за ... послове према важећем уговору о раду ../06 од 31.01.2006. године и ../06 од 27.06.2006. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1612/11 од 17.10.2011. године жалба тужиоца је делимично усвојена и преиначена првостепена пресуда тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено, као незаконито, решење туженог бр. ../09 од 17.02.2009. године, којим је тужиоцу, по занимању дипл. ... са

седмим степеном стручне спреме распоређеном на ... пословима у Сектору за ... послове, отказан уговор о раду број ../06 од 31.01.2006. године, број ../06 и број ../08 и утврђен престанак радног односа са датумом 17.02.2009. године због престанка потребе за обављањем послова на којима запослени ради услед економских и организационих промена, те је обавезан тужени да тужиоца пријави код надлежних фондова здравственог, социјалног и пензионог осигурања и осталих надлежних служби са даном 17.02.2009. године, врати га на рад и распореди на неодређено време на радно место у складу са његовом стручном спремом и радним искуством, као и да му накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 77.500,00 динара, док је у преосталом одбијајућем делу за захтев тужиоца да се обавезе тужени да га распореди на радно место „Руководиоца сектора за ... послове према важећем уговору о раду број ../06 од 31.01.2006. године и број ../06 од 27.06.2006. године“ првостепена пресуда потврђена. Одлучено је да се трошкови жалбеног поступка не досуђују.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у њеном преиначујућем делу, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, којим је предложио да Врховни касациони суд одбије ревизију и обавезе туженог да накнади трошкове ревизијског поступка, које је определио.

Пресудом Врховног касационог суда Рев2 647/2012 од 07.02.2013. године, преиначена је пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1612/11 од 17.10.2011. године, тако што је жалба тужиоца одбијена и потврђена пресуда Основног суда у Сремској Митровици П1 400/10 од 16.02.2011. године.

Одлуком Уставног суда Уж 3338/2013, донетом на седници одржаној 16. јула 2020. године усвојена је уставна жалба тужиоца и утврђено је да је пресудом Врховног касационог суда Рев2 647/2012 од 07. фебруара 2013. године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, поништена је пресуда Врховног касационог суда Рев2 647/2012 од 07. фебруара 2013. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1612/11 од 17.10.2011. године.

У поновном поступку, испитујући правилност побијане пресуде, у ревидираном делу, у смислу члана 399. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запоселн код правног претходника туженог, а на основу решења послодавца од 17.02.2009. године престао му је радни однос са истим даном уз исплату отпремнине 13.02.2009. године. Према наведеном решењу, радни однос тужиоцу је престао због технолошких, економских и организационих промена, услед којих је смањен број извршилаца на радном месту на коме је тужилац радио, са три на два извршиоца, због чега је престала потреба за његовим радом. Тужиоцу је одказан уговор о раду на радном месту ... послова у Сектору за ... послове на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, које послове

су поред тужиоца обављала још два извршиоца која имају више радног искуства од тужиоца. Доношењу наведеног решења о отказу уговора о раду тужиоцу претходила је измена Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 28.11.2008. године, којом је смањен број извршилаца на радном месту на коме је тужилац радио, те одлука Управног одбора туженог од 13.02.2009. године о утврђивању вишка запослених, којом је тужилац утврђен као вишак на радном месту ... послова у Сектору за ... послове. Код туженог је од укупно 20 стално запослених отказан уговор о раду по основу технолошког вишка за три извршиоца уз право на исплату отпремнине пре престанка радног односа. Решење је донео директор правног претходника туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио захтев за поништај отказа уговора о раду сматрајући да је решење донето на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, без пропуса у доношењу који би довели до његове незаконитости.

По оцени другостепеног суда, тужени у току поступка није пружио доказе да је приликом утврђења да је за радом тужиоца престала потреба применио критеријуме из чл. 38. - 42. Општег колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр. 50/08...8/09), који се непосредно примењује, чија примена представља основ за законитост решења о отказу уговора о раду. С обзиром да је код туженог на радном месту тужиоца смањен број извршилаца, била је нужна оцена, осим радног искуства као критеријума, и резултата рада тужиоца и осталих извршилаца на истом радном месту, имовног стања, броја чланова породице, према прописаном редоследу, што је у конкретном случају изостало. Због наведеног је првостепена пресуда преиначена.

Врховни касациони суд налази да је становиште другостепеног суда правилно. Наиме, према одредби члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоје оправдани разлози који се односе на рад запосленог, његово понашање и потребе послодавца, ако је услед технолошких, економских или организационих промена престала потреба за обављањем одређеног посла или ако дође до смањења обима посла. Међутим, Законом о раду нису прописани критеријуми за утврђивање вишкова запослених, осим што је чланом 157. Закона о раду прописано да критеријум не може бити одсуствовање због боловања, трудноће, породичног одсуства, неге детета и посебне неге детета. Стога се у конкретном случају има применити Општи колективни уговор („Сл. гласник РС“ бр. 50/08...8/09), којим су детаљно утврђени критеријуми за одређивање запослених за чијим је радом престала потреба и редослед њихове примене. Према одредбама чл. 38. – 42. Општег колективног уговора, надлежни орган послодавца одређује запосленог за чијим је радом престала потреба на основу критеријума утврђених наведеним колективним уговором. Критеријуми су: резултат рада запосленог, имовно стање запосленог, број чланова породице, који остварују зараду, дужину радног стажа, здравствено стање запосленог и чланова његове породице и број деце на школовању, према утврђеном редоследу наведеним одредбама Општег колективног уговора.

Првостепени суд утврђује да је оспорено решење туженог законито и да је тужиоцу, као запосленом са најмање радног искуства, отказан уговор о раду закључујући да је тужени правилном применом критеријума по којима је тужилац проглашен вишком одлучио када је донео оспорено решење. Међутим, тај критеријум је, како правилно закључује другостепени суд, само један од критеријума, који су

одлучни за проглашење запосленог вишком. Према утврђеном чињеничном стању, тужени није, приликом утврђења да је за радом тужиоца престала потреба, применио критеријуме из чл. 38. – 42. Општег колективног уговора, чија примена према утврђеном редоследу критеријума представља основ за законитост оспореног решења о отказу уговора о раду тужиоцу. Код туженог је на радном месту тужиоца број извршилаца смањен, па је била нужна оцена резултата рада како тужиоца, тако и осталих извршилаца на истом радном месту, односно преостала два запослена. У том смислу без утицаја су наводи ревидента да је запослена, ББ, дана 11.03.2009. године именована за члана управног одбора и да у складу са одредбом члана 188. став 1. тачка 1 Закона о раду послодавац именованој не може отказати уговор о раду, као представнику запослених у управном одбору послодавца. Наведено не утиче на обавезу туженог да примени критеријуме из чл. 38. – 42. Општег колективног уговора. Тужени није ценио резултат рада тужиоца, његово имовно стање, број чланова породице, у односу на остале извршиоце, а било их је поред тужиоца још два, који су радили на истом радном месту. Ирелевантни су наводи ревидента да су код туженог на радном месту тужиоца била два извршиоца, јер је чињенично стање другостепени суд прихватио за правилно утврђено од стране првостепеног суда, и о броју извршилаца, утврђено из Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова код правног претходника туженог.

Колективним уговором уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа и друга питања од значаја за запослене, послодавца и представнике запослених. Општи колективни уговор (Сл. гл. РС бр. 50/08...8/09) одредбом члана 2. прописује да се непосредно примењује, а одредбом члана 38. прописује да одређивање запослених за чијим је радом престала потреба врши надлежан орган послодавца, применом критеријума утврђених законом и колективним уговорима по редоследу утврђеном овим колективним уговором. Основни критеријум за одређивање запослених за чијим је радом престала потреба је резултат рада који се утврђује на основу оствареног учинка према утврђеним нормативима и стандардима рада (чл. 39 ст. 1. ОКУ). Ако запослени остварује једнаке резултате рада примењују се допунски критеријуми: имовно стање запосленог према условима из чл. 40 ст. 2. ОКУ, а ако запослени остварују једнаке резултате рада и имају једнако имовно стање примењују се критеријуми из чл. 41, међу којима је један од допунских критеријума и дужина радног стажа, при чему предност има запослени са дужим радним стажом (чл. 41 ст. 1. тач. 2. ОКУ). Одлуком о примени Општег колективног уговора на територији Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 104/08), Министра рада и социјалне политике, Општи колективни уговор се примењује на све послодавце на територији Републике Србије, тако да је у конкретном случају примена наведених одредаба Општег колективног уговора почев од 11.02.2009. године била, насупрот ревизијским наводима туженог, његова обавеза приликом утврђивања престанка потребе за радом тужиоца и доношења оспореног решења, како правилно закључује и другостепени суд. Како тужени није, приликом доношења оспореног решења од 17.02.2009. године применио критеријуме предвиђене чл. 38. – 42. Општег колективног уговора, према редоследу примене предвиђене наведеним одредбама, то је према становишту Врховног касационог суда, правилан закључак другостепеног суда да је оспорено решење туженог незаконито и да је тиме тужбени захтев тужиоца усмерен на поништај оспореног решења основан.

Одредбом члана 191. ст. 2 Закона о раду прописано је да ако суд донесе правоснажну одлуку, којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, запослени има право да се врати на рад, ако то захтева. Враћање радника на рад

и распоређивање на радно место које одговара његовој стручној спреми, као и пријава надлежним фондовима осигурања, последица су поништаја одлуке о престанку радног односа. Стога је правилна одлука другостепеног суда и у делу којим је тужени, након утврђења незаконитости решења, којим је утврђен престанак радног односа са датумом 17.02.2009. године, обавезан да тужиоца врати га на рад и распореди на неодређено време на радно место у складу са његовом стручном спремом и радним искуством и пријави код надлежних фондова здравственог, социјалног и пензионог осигурања и осталих надлежних служби са даном 17.02.2009. године.

То су разлози због којих је Врховни касациони суд применом одредбе члана 405. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Како се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 150. Закона о парничном поступку, то је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поводом састава одговора на ревизију.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**